

pl. a tojó letépett egy falevelet, akkor azonnal késztetést éreztek arra, hogy ők is így tegyenek. Persze, nem ment az úgy rögtön elsőre nekik. A rengeteg mozgás után, kedvükre volt a napfürdőzéses pihenés.

Maguktól is hoztak döntéseket: kedvenc helyük lett az odú teteje, ahonnan jól beláttak mindent, ám azt a helyet maguk választották ki (szüleik nem tartózkodtak ott soha).

Időközbeni megfigyeléseim alapján úgy tűnt, hogy két különböző nemű a testvérpár, mivel egy idő után viselkedésük nem volt egyforma (alig észrevehetően). Természetesen ez még nem elég indok a különböző neműségre, azonban az már eléggé meggyőző lehet, hogy az egyikőjük énekelni kezdett. Akár egy jó diák, történetesen azt az éneket gyakorolgatta napközben, amit korábban a hím énekelt éjszakánként.

Mire a fiatalok önállóan táplálkoztak, addigra a pár újra hordani kezdte az új fészekanyagot az odúba. A hím látványosan udvarolt a párjának, a tojó pedig egyre többször látogatta az odúbelsőt. Mindkét nemnél teljesen egyértelmű volt, az újabb költési szándék. Eleinte az időjárás is kedvezett ehhez, hiszen a szeptemberi hónap egészét nyári meleg uralta. Azonban költési szándékuknak, az októberben megérkező hideg időjárás vetett véget.

Az az igazság, hogy szeretem a kihívásokat, s az évek alatt ahányszor csak rájuk néztem, éreztem, nekik több időt kell adjak. Ám, be kell valljam, nem volt mindig könnyű...

Időközben sikerült tenyésztennem több fényserégely fajt, miközben a hosszúfarkú fényserégelyeknél - bár számukra is megadtam minden jót – mégsem volt szaporulat. Természetesen nem ez a fő cél, de mi más is igazolhatná vissza és koronázhatná meg a díszmadártartást, mint a sikeres költés.

Nem adtam fel a bizakodást, kitartottam. Igyekeztem számukra a legjobb körülményeket fenntartani, valamint a díszmadártartási és tenyésztési éveim tapasztalatának legjavát adtam bele tartásukba. Erőfeszítésem végül meghozta gyümölcsét: hosszúfarkú fényserégelyt elsőként tenyésztettem Magyarországon.

Kis József (lejegyezte: Kisné Szabó Judit)

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

48. SZÁM

2023 OKTÓBER-DECEMBER

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK: negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor
A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba
Lakó Antal
Vajó Sándor
Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 18044861-1-15

Az sem jó, ha kevésnek bizonyul az élelem a szülők számára, hiszen abba a tudatba eshetnek, hogy nincs elegendő táplálék a fiókaneveléshez és befeteszik a költést. Azonban az sem jó, ha idő előtt túl sok rovarereséget kapnak, mivel (más fényserégely szaporulat tapasztalataim alapján) fennáll a veszélye annak, hogy ilyen esetben a hím beindul, és kiszórja a tojásokat.

Am azt sem szerettem volna, hogy a gyakori zavarás miatt, esetleg otthagya az odút a tojó. Miután meggyőződtem arról, hogy kikeltek a fiókák, emeltem a rovaradagon, s ahogy cseperedtek a fiókák, fokozatosan emeltem igényüknek megfelelően. Kitollasodásuk után, már fél liter rovarereséget fogyasztott el a család (ez számottevően sok).

A fiókák nevelésében mindkét szülő buzgón részt vett: felváltva, sűrűn jártak a fiókákhoz, csőrükben mindig egy darab rovarral. Etetéskor rendszeresen kihordják a fiókák ürülékét, ezáltal higiénikusan tartva a fészket.

A megfelelő időjárás is elengedhetetlen a költéshez, mivel a tojó viszonylag hamar elhagyja az odút - hasonlóan az ibolyás fényserégelyekhez -, éjszakánként nem melegebb a fiókákat.

A fiókák kirepülése előtt, ismét egy újabb dilemma elé néztem: meggyűrűzzem-e őket, avagy ne. A nehéz döntés megszületett, a gyűrűzés sikerült, a szülők továbbra is gondjukat viselték a kicsiknek.

A fiókák, a kikeléstől a kirepülésig, összesen 4 hétig tartózkodtak az odúban.

A kirepült fiatalok gyönyörűséges, szülők által nevelt, saját tenyésztői gyűrűs, egészséges madarak lettek!

Külsőre nagyon hasonlítottak a szüleikre, kis eltérésekkel: tollazatuk hasonlóan színes, kissé tompább és sötétebb árnyalatú, farktollaik kevésbé olyan hosszúak (ezután gyorsan nőtt nekik), friszük sötét (idővel besárgul), és a szárnyaikon a kis fedőkön és a középső fedőkön még nem dominál a sötét tollminta. Az odút elhagyva, megdöbbenő módon jól repültek a fiókák. (Ellentétben például az ibolyás fényserégely fiókákkal, akik kirepülés után, bizony az első 2-3 napot a talajon töltik, mire - szorgalmas szárnypróbálgatásaik hatására és a szülők folyamatos hívásának eredményeként - végre feljutnak az ülőrúdra, ám a biztos repülés elsajátításához még további napok szükségesek.)

Visszatérve a hosszúfarkú fényserégely fiókákhoz, kirepülés után rögtön az ülőrúdon tartózkodtak, ügyesen repültek, második napra, már a siklást is magukénak tudták. Úgy követték mindenhová szüleiket - még a fa sűrűjébe és a vékonyabb ágai közé is-, mintha már több héten keresztül gyakorolták volna azt. Szüleik, felváltva és végtelen türelemmel etették a kis „éhenkórászokat”, valamint tanították őket az életre. A fiatalok feltűnően szerették utánozni a szüleiket, ha

házunkban honos seregély tojásaihoz.

1 hét múlva ismét megnéztem a tojásokat, meglámpáztam őket és bánatomra, mind a három tojás fiatlan volt, ezért kivettem őket.



Fotó: Kis József és Rezi Bendegúz

Másodköltés (2023 augusztusa).

A hím ismét udvarolni kezdett. Naponta gyűjtötték a fészekanyagot és felváltva hordták be az odúba. Ezalatt ismét leköltött a tojó, amit akkor még csak sejtettem a jelek alapján.

2 hét elteltével, éjszakánként újra énekelni kezdett a hím, s a tojó innentől kezdve ülte a tojásokat.

Majd kb. 2 hetet vártam az első megfigyelésig. A tojó három tojást rakott, amelyeket meglámpáztam, és nagy örömmre, kettő fias volt közülük. Mindhárom tojást bennhagytam, pontosan úgy visszatéve, ahogy voltak. 1hét múlva reggelre, az odútól távol, tojáshejat fedeztem fel az aljzaton, valamelyik szülő kivitte azt.

Belenéztem az odúba, és mindkét fióka ki volt kelve, nagyon jó állapotban voltak. Ekkor 2-3 naposak lehettek, nem nyúltam hozzájuk, csak fotóztam őket.

Visszatérve a kikelés előtti napokra, résen kellett lennem, hisz nem tudhattam mikor kell ki az első fióka, s nem szabadott hibáznom a rovaradag mennyiségben.

Tisztelt Madárbarát!

Siroki Zoltán munkássága sokunk előtt jól ismert. 1976-ban megjelent könyve valószínűleg mindannyiunk könyvespolcán megtalálható, generációk használták fel a benne összegyűjtött tudást.

Az első között vetette fel, hogy szükség lenne egy országos egyesületre, így lett alapító tagja a Magyar Díszmadartenyésztők Egyesületének, aminek elnöke, tiszteletbeli elnöke is lett, mint ahogy a debreceni csoport elnöke is később. Mindennél fontosabbnak tartotta, hogy a hazai tenyésztők ismeretei bármilyen forrásból is gyarapodjanak. Külföldi lapokat fordított, saját tenyészeredményeit publikálta rendszeresen.

A Siroki család által létrehozott alapítvány 30. évfordulóját ünnepeljük ebben az évben, hiszen 1993 februárjában vette nyilvántartásba azt a Fővárosi Bíróság.

A kuratórium – melynek elnöke Ádám István, tagjai Laskay Sándor és Lengyel Tibor lettek – első ülését 1993. március 7.-én tartotta.

1996 elején mondott le mandátumáról Lengyel Tibor és Ádám István.

A fennmaradt levelezések alapján tudni lehet, hogy a Siroki család Dr. Gere Gézát kereste fel először, és kérte fel az elnöki posztra. A professzor jelezte, a kuratórium vezetését csupán két év múlva, nyugdíjba vonulása után tudja csak elvállalni. Laskay Sándor, a debreceni egyesület elnöke – az alapító kérésére – két évre elvállalta az elnöki posztot. A két év letelte után Gere Géza professzor átvette a kuratórium vezetését. Lemondása után 2011-ben állt fel az új kuratórium, jelenlegi tagjai közt olyan elismert tenyésztőkkel, mint Lakó Antal, Virágh Dezső, Vajó Sándor vagy Küzmös Csaba.

A Siroki Zoltán Alapítvány díjazottja, a díjjal járó vándorserleg tulajdonosa 1993 óta minden esetben egy közízszeletben álló, több évtizedes tenyésztői múlttal rendelkező, a hazai díszmadartenyésztés hírnevének öregbítésén, a szervezeti élet vonzóbbá tételén dolgozó madarász volt.

A 2023. évi Siroki-Díj ünnepélyes átadójára a szeptember 15-16-17-én, Karcagón megrendezett Hortobágy Kupa elnevezésű díszmadár kiállításon került sor.

Rendhagyó módon az idei évben nem egy tenyésztőt díjazott a kuratórium, hanem egy apa-fiú tenyésztői párost.

Tenyésztetik Veresegyházán található, ahol közösen alakították ki, és tartják fenn az állományukat. A fiú elmondása szerint édesapjának köszönheti a madarak szeretetét, aki a mai napig is önfeláldozóan és végtelen türelemmel végzi a tenyésztést.

„A madarak szeretete már kisgyermek koromban megfertőzött, nagyszüleim gazdálkodók voltak, akikkel sok időt töltöttem a határban. Itt megfigyelve a seregeket, mezei verebek, nyaktekercsek, szalakóták, stb. - melyből akkoriban sok élt a környékünkön - fészkelő helyét, odvaikat, kívülről tudtam és 'ellenőriztem'. Nem volt az az odú, amit kis kezemmel ne tudtam volna megvizsgálni.”

Természetes volt, hogy általános iskolai tanulmányai után az állattenyésztés irányába szeretne tovább tanulni. E tevékenységet a mai napig is örömmel végez, és boldogsággal tölti el, hogy a hobbija egyben a megélhetése is.

A díszmadár tenyésztéssel a 90-es végén kezdtek komolyabban foglalkozni. A kanárik terén gyorsan elkötelezték magukat a lizard és raza kanárik mellett, mely fajtaikat immár 25 éve sikeresen tenyésztene, számos hazai és külföldi sikert elérve.

A következő fajokat sikerült Magyarországon először tenyésztienük: szakállas csíz (Carduelis barbata), mexikói csíz (Carduelis psaltria), Yarelli csíz (Carduelis yarelli), sárgahású csíz (Carduelis xantogaster), afrikai citromcsicsörke (Serinus hypostictus), koronás csicsörke (Serinus flaviventris), himalája zöldike (Carduelis spinoides).

Sok éves tenyésztői, illetve ismeretterjesztő munkájukért, a hazai regionális és országos szervezeti, egyesületi életben végzett tevékenységének, valamint a különösen nehezen tenyésztendő, egzotikus madárfajok szélesebb szakmai körben történő elterjesztésének elismeréseként 2023-ban a Siroki-díjat Papp László és Papp István nyerte el. Gratulálunk nekik!



fonnyadásnak indultak. Ezután megkeresték, összeszedgették és egyesével behordták az odúba. Úgy gondolom, az a lényege, hogy a levél vesztisen a nedvességtartalmából, ám valamennyit tartalmazzon még. Így el is jutunk ahhoz a fontos és nélkülözhetetlen titokhoz, amivel a csodálatos madárvilág rendelkezik: a megfelelő páratartalom biztosítása a tojásban lévő embrió számára. Fantasztikus élmény volt erre ráeszmélnem! Azt is pontosan tudták, mikor kell növeljék a pára mennyiségét. Bizony, a röpdében lévő élő, bőséges növényzet több okból is nélkülözhetetlen a madaraknak.

Igen erős a territórium védelmező ösztönük. Ez akkor mutatkozott meg, amikor áthelyeztem egy másik röpdébe őket, így közvetlen szomszédaiak lettek mindkét oldalról. Naponta néhány alkalommal a rács két oldalán megtörtént az „erőfitogatás”, ám ez egyik párt sem akadályozta meg a sikeres költésben. Sőt néha úgy tűnt, mintha egymásra akartak volna kontrázni a költés mozzanataiban. A területvédelmet nem csak a hím, a nőstény is aktívan végezte. A leghevesebb viták a szomszédok között akkor történtek, amikor az ibolyás fényeseregély párnál éppen kirepültek a fiókák, akik az első napokban a rácson keresztül próbáltak felmászni az ülőrúdra. Épp ebben az időszakban ülte a tojásokat a hosszúfarkú fényeseregély tojó, s még ez sem gátolta meg abban, hogy napi többszöri heves vitába ne keveredjen a szomszédokkal. Nem mondom, hogy nem aggódtam, hiszen fenn állt a veszélye annak, hogy megsérülhetnek az ibolyás fényeseregély fiókák és annak a veszélye is fennállt, hogy az állandó viták olyannyira kizökkenthetik a hosszúfarkú fényeseregély tojót a kotlásban, hogy nem megy vissza az odúba. Ám hála Istennek nem így történt: az ibolyás fényeseregély fiókákat folyamatosan megvédték szülei, a hosszúfarkú fényeseregély tojó pedig bármennyire is szeretett zsörtölődni a szomszédokkal, mindig tudta, hogy mikor kell visszálni a tojásokra.

Első költés (2023 júliusa).

Egy este izgalmas hang ütötte meg a fületem: a sötét éjszakában a hím énekelni kezdett, ami nem csak néhány percig tartott, hanem egész éjjel (korábban sohasem hallottam tőle). Ettől kezdve ülte a tojót a tojásokat, s a hím pedig minden éjszaka kitartóan énekelt a párjának. Éneke erőteljes, cserregő hangzású, kellemes, dallamos (de nem úgy, mint az énekesmadaraké), néhány másodperces szünetekkel tarkított, a sorvégek felívelőek.

2 hét elteltével újra megnéztem az odút. Nagyon boldog lettem, mivel három tojás volt a fészekben. Rejtély, hogy hány naponta tojta őket (ritkán jártam be hozzájuk, mivel nem szerettem volna, ha megszakítják a költést). A tojásokhoz nem nyúltam, csak fotóztam. Tojásuk halványkék színűek, hasonlóak a

A helyváltoztatásuk korábban is megfigalmazódott bennem, ám erős érv szolt amellett is, hogy ne zökkentsem ki őket a jól megszokott komfortzónájukból. Végül, 5 év után, 2023 tavaszán a költöztetésük mellett döntöttem (ami remek döntésnek bizonyult, így utólag visszagondolva). A telettető helyről, rögtön az új helyükre kerültek, egyszeri befogással letudva. Igazából ugyanazon röpdesoron, csupán néhány méterrel arrébb, miáltal szomszédjaik is lettek. Itt is rendelkezésükre bocsátottam kétfajta odút. El is kezdték az egyikbe gyűjteni és hordani a fészekanyagot. Ez alkalommal hosszabb ideig bélelgették a megszokottnál, majd ismét leálltak a munkával.

2023 tavasza és július első fele hűvösebb, szelesebb és csapadékosabb volt, a vártnál jóval kevesebb napsütéssel. Ez hatással volt a fényserégély költőpárjaim mindegyikére, s emiatt a költések kezdetei eltolódtak a nyár elejére és közepére. Ismét hoztam egy döntést: július elején lecséréltem a természetes nagy fatörzs odút, egy szintén természetesre, csak nagyobbra (holott méretei szerint az előző is bőven megfelelt volna számukra). Gondoltam, ha már új hely, akkor legyen egy újabb odú, és még az időbe is belefért (hisz ezután kezdődött a költés a többi fényserégély állományomnál). A hosszúfarkú fényserégélyek rögtön érdeklődéssel figyelgették az új odút, időnként beledobtak egy-egy ágat, ám egyelőre csak kívülről. Mire megjött a hirtelen meleg, addigra már be is jártak az odúba, - na, ez már erős bizakodásra adott okot.

Megfigyeltem, hogy az új röpdében sokkal élénkebbek lettek és kevésbé szegénylősek. Rengeteg időt töltöttek az aljazton, a fűben kutakodva és rovarokra vadászva. Jóval gyakrabban tartózkodunk a családommal a röpdé közelében, amihez hozzászoktak a madarak, és kb. két méteres távolságból megfigyelhetőkké váltak, gyakorlatilag szemünk láttára éltek az életüket. Szerettem volna továbbra is fenntartani érdeklődésüket a költés iránt, ezért 2-3 naponta adtam nekik a különböző fészekanyagokat: főként fakérget és kisebb gallyak (alulra hordták), száraz fűszálakat és szénát (középre), majd falevelet (felülre hordták). Bizonyára minden egyes anyagot a számukra megfelelő helyre tették és rendezgették, de ne keressünk szabályos műalkotást, inkább csak odúbélelésről van szó.

A hordásában mindkét nem részt vett. Nemcsak a természetes módon besárgult vagy bebamult, lehullott leveleket használták fel az odúbéleléshez. Eddig nem tapasztalt, tudatos viselkedésmódot fedeztem fel részükről: a faágakról csőrükkel lecsípték a friss, zöld színű leveleket, majd ledobták a talajra. Lényeges, hogy nem elejtik a leveleket, hanem direkt leejütk! Ezek a levelek egy-két napon belül

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 48. RÉSZ

A szarkapintyek (*Spermestes* sp.)

Az afrikai díszpintyeknek egy nagyon érdekes csoportja a szarkapinty nemzetség. Nem tartoznak a ríktő színű madarak közé, zöldfényű fekete, fehér, barna és szürke színek dominálnak – mégis minden madárkedvelő szívesen tartja őket nem utolsósorban azért, mert a fogságban is könnyen szaporodnak.

Hazájuk a trópusi Afrika és Madagaszkár. Eddig négy fajt importáltak:

1. Törpe szarkapinty (*Spermestes* nana) – Madagaszkár
2. Kis szarkapinty (*Spermestes cucullata*) – Afrika
3. Kétszínű szarkapinty (*Spermestes bicolor*) – Afrika
4. Óriás szarkapinty (*Spermestes fringilloides*) – Afrika

A szín szempontjából az afrikai fajoktól legjobban a madagaszkári törpe szarkapinty tér el, ezért ennek a leírását adom részletesen.

Homloka, a kantár és a torok fekete, a fej többi része szürke. Háta és szárnya barna, a deréktáj és a felső farkfedő tollak világos olajzöldek, farka fekete, alsó része világosbarna, halvány rózsaszínű futtatóssal.

A négy szarkapinty közül a törpe szarkapinty csak az első világháború előtt volt gyakori és olcsó madár a külföldi madárpiacokon. Mióta hazája szigorú kiviteli tilalommal védi madárvilágát, hosszú idő óta „hiánycikk”. Csak 1953 körül jelent meg ismét, de csak szörványosan. Állandóan kapható a kis szarkapinty, minden évben, de csak esetenként a kétszínű, s igen ritkán az óriás szarkapinty. A kis és az óriás szarkapintyről saját tapasztalataim alapján tudok beszámolni, a másik kettőt csak az irodalomból ismerem.

Nem is olyan régen a szarkapintyeket egy nemzetségbe vonták össze (Lonchura) a bronzpinty, apácamadár és nádipinty fajokkal. Mivel azonban a jelenlegi *Spermestes* és *Lonchura* genus fajai között történt keresztezések eredménye azt mutatja, hogy a hibridek minden viszonylatban sterilek, ezenkívül a *Lonchura* genus tagjai valamennyien Ázsiában élnek, a szarkapintyek ellenben mind afrikaiak, s így a különválasztás indokolt. (Ez esetben Madagaszkárt Afrikához soroljuk.)

A törpe szarkapinty hazájában a nyílt, bozotos területeken, valamint az emberlakta helyek környékén tartózkodik. A legkisebb díszpintyek egyike, akkora, mint egy korálcsőrűpinty (kb. 10 cm), csak vastkosabb.

Égész viselkedése inkább egy asztrild félére, mint egy amandinára emlékeztet. Rendkívül eleven, gyors mozgású madár. A legjobb költők közé tartozik. Irodalmi adatok szerint egy pár, egy év leforgása alatt nyolcszor költött és 32 fiókát nevelt fel. A fiókák feltűnően sokáig maradnak a fészeken. Minimum 21, de megesett már, hogy 24, sőt 27 napos korukban repültek csak ki.

Érdekes, hogy a kirepült fiókák nem zavarják az öregeket az egymást követő költések folyamán. Ez egy igen figyelemreméltó jó tulajdonság, mert a többi szarkapinty fajnál, (de más díszpintyeknél is) az önállóvá vált fiókákat tanácsos eltávolítani, mert vagy az öregek kezdik el üldözni őket, vagy ők zavarják szüleit azzal, hogy éjjelre visszatérnek a fészekbe, és az ott újonnan lerakott tojásokat vagy összetörik, vagy bepiszkolják. (Meg kell jegyezni azonban, hogy ezzel kapcsolatban másféle tapasztalatokról is tudunk.)

A törpe szarkapintyeknél a fiókák kiszíneződése aránylag hosszú időt vesz igénybe, amennyiben teljes színpompijukat csak a második életévükben kapják meg.

A kis szarkapinty a sztyeppék és szavannák lakója, ahol a költési időszakon kívül kisebb-nagyobb csapatokba verődve, főleg a földön, élelem után kutatnak. Gyakran láthatók megművelt területeken és falvak közelében is. Ez a leggyakoribb szarkapinty faj, olcsó és állandóan kapható. Az első és a második világháború közötti időben tarka társaságot tartottunk együtt egy nagy kerti röpdében: korallcsőrű pinty, narancsarcú pinty, tigrispinty, pillangópinty, aranymellű pinty, vörösfarkú pinty, kis kubapinty, amarant, pápaszemes madár (*Zosterops palpeudra*), fehérfejű apácamadár, stb. Némi aggodalommal figyeltük a szarkapintyek tevékenységét, mert ismerve komisz természetüket, féltünk, hogy komolyabb rendbontás lesz. Azonban semmi különös nem történt.

Zoo Híradó 1972/1.

Úgy vélem, a madarak mentális és a fizikai egészségére is pozitív hatással van a zöld környezet, akár csak az emberére. Ezért, a röpdébe virágzó bokrokat (pl. pompás varjúháj, nyári orgona), gyümölcsfákat (pl. alma, füge) és kúszónövényeket ültettem (pl. kerti iszalag, kínai iszalag, vadszőlő), melyek rövid időn belül buja rejtékhelyet biztosítottak. A madarak miatt sohasem permetezem a növényzetet. Így is van velük plusz munka, gyakran kell öntözni (főképp nyáron), metszésekkel pedig könnyen kordában lehet tartani. Arra azonban figyelni kell, nehogy teljesen elvonja a napfényt, illetve ne akadályozza a madarak repülését. Ezen kívül figyelni kell arra is, nehogy szétnyomják a rácslyukakat ezek a csavarodó, vastagodó, fás szárú kúszónövények; továbbá számításba kell venni, hogy néhány év alatt, komoly súlyra tehetnek szert, emiatt erős vázszerkezetet igényelnek a röpdék.

A röpdéket magam készítettem: 5 m hosszú, 2,5 m magas és 1,25 m széles, belépőajtóval, kifordítható etetőkkal, oldaluk horganyzott fonott drót, felül részben fedett, vázszerkezete vas. Ezekben a kinti röpdékben tartózkodnak a madarak, egészen a fagyok beálltáig.

Tellettől helyük a kazánházban van, ahol átlagosan 15 °C fokot biztosítok számukra.

Táplálékuk a kezdeti időben csak lisztkekacból állt (kizárólag azt fogadták el). Azonban a szaporodáshoz a lisztkekac nem bizonyult elégnek, így más alternatíva után kellett néznem. Mivel csak az élő eleséget ették meg, emiatt nem jöhetett szóba a szárított vagy a fagyasztott rovar.

A kereskedelembe megtalálható élő rovarokat adtam nekik, ám a felhozatal még mindig nem találtam kielégítőnek. A változatosság igényét még inkább kielégítve, a nyári hónapokban gyakorta járom a mezőt, hogy élve gyűjtsék nekik sáskákat és szöcskéket.

Egy hosszabb folyamat volt, mire kiegészítő táplálékként elfogadták az Unipateet és némi gyümölcsöt (főként kintünkben termesztett vegyszermentes gyümölcsök, frissen, és tölire lefagyasztva).

A hím kezdetektől fogva udvarolt a tojóknak: széttárt, lefeszített szárnyakkal, peckes testtartással, lassú mozdulatokkal és járással, amelynek minden mozzanata megszervezett.

Többfajta odút (természetes üregek fatörzseket és általam készített hatszög alakúakat) helyeztem el a röpdébe, hátha elnyeri majd valamelyik a tetszésüket. Ám az évek úgy teltek el, hogy tavaszanként ugyan volt némi érdeklődésük az odúk iránt, ám csak néhány gally beszórájának erejéig.

színű, a rács fénytől függően. E különleges színeit nem a pigmentnek köszönheti, hanem a toll mikroszerkezetének.

A szárny, hasonló színű, mit a felső rész, plusz még némi lila keveredik benne. A fark főképp lila és metálkék színű. A szem sárga (ívarétten). A csőr és a lábak feketék.

Az ivarok hasonlóak, annyi kis különbséggel, hogy a tojó néhány cm-rel kisebb termetű. A kifejlett egyed hosszának kb. 25 cm-es a felső része, plusz kb. 35 cm-es a fark.



Fotó: Rezi Bendegúz (a szerző állományából)

Kiváras, megfigyelés és tapasztalatszerzés volt a kezdeti tervem a hosszúfarkú párral. Aminőségi tápláláson kívül mindent elköttem azért, hogy a lehető legnyugalmasabb, amolyan stressz mentes helyet biztosítsam nekik. Ugyanis nagyon félénknek és ijedsnek mutatkoztak, ezért a röpdéjük kiválasztásánál, az udvarunk eldugottabb, csendesebb és madár szomszéd nélküli helyére esett a választásom. A családommal együtt nagyon figyeltünk arra, nehogy zavarjuk vagy megijesszük őket (hangos játékot sem játszottak a közelükben a gyerekek).

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL 68. RÉSZ

A hegyi bambusz fogoly (*Bambuscula fytyhü*) tartása és tenyésztése

A hegyi bambusz fogoly állatkertekben is ritkaságoknak számító fogolyféle. Egy különleges és gyönyörű madárfaj, amely a Himalájai hegyvidék magas részein rejtőzködő életet folytat. Azok a tenyésztők, akik hozzájutnak a fajhoz, sok örömet és kihívást találhatnak e fogoly-féle tartásában és tenyésztésében.

A hegyi bambuszfogoly közepes méretű (a hazánkban is népszerű vöröslábú fogoly/szírti fogolyhoz viszonyítva kisebb testmérettel rendelkezik), tollazata barna alapszínezetű.

Táplálkozásukat tekintve mind a növényi, mind pedig az állati eredetű táplálékot szívesen fogyasztják. Mesterséges tartási körülmények között alaptakarmánynak kölest, búzát, apróra roppantott kukoricát, fekete olajnapraforgót, fénymagot kapnak, időszakosan megjelenő gyomnövényekkel, és idénygyümölcscsel kiegészítve. Minden másnap lisztukacot és gyászbogár lárvát is biztosítottam a tenyészpároknak.



Jómagam a tenyészpárt 1,5 méter széles, 1 méter magas, 2 méter hosszú rácsozott ketrebe helyeztem el, ahol a talaj részre marosi homokot szórtam, ami alatt a rágsálók megelőzése érdekében betonozott padozat van. Száraz növényi szárból búvóhelyet biztosítottam nekik, mivel a természetben is eléggé bujkáló fajról van szó.

A tojásrakás időszakát megelőzően megközelítőleg egy hónappal (április elején kezdték meg a tojásrakást), szárított rövidszálú füvel egészítettem ki az alattuk lévő alomanyagot, amit a pár mindkét tagja használt a fészek kialakításához. A száraz füvel együtt 2-3 db galamb műtojást kevertem az alom közé rejtve, ezzel megelőzve a tojástörést a pár esetén. A tojásokat folyamatosan begyűjtöttem és keltetőgépbe helyeztem.

38,1 Celsius fokon, 68-75%-os páratartalom között történt a keltetés, 20-23 napig. A kelést követően vöröslábú foglyokkal, és harlekin fürjekkel együtt kerültek közös nevelőbe. Az első 2 hétben baromfi indítótapot kaptak, az ezt követő időszakban pedig a teljes felnőtté válásig baromfi nevelőtapot adtam, lisztukaccal kiegészítve.



A kikelt csibék nagy hő igénytel bínak, ami miatt a biztonság kedvéért 1 hónapos korukig folyamatosan infralámpával fűtött helyen voltak tartva, ahol alomanyagként első héten még durvább anyagú textiliát használtam, ezt követően pedig áttértem a kemény bükkfagorgácsra. A növedékeket 7,0 mm-es zártgyűrűvel láttam el.

Ezen fogolyféle tartását kezdő díszmadár tartóknak nem ajánlom, de akiknek van már fogolyfélék keltetésével és tartásával tapasztalata, azoknak csak ajánlani tudom, ugyanis sok kihívást tartogat a tenyésztésük, de a siker a befektetett munka után nem marad el.

Bencsik Dominik Bence

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

69. RÉSZ

Hosszúfarkú fényserégly (Lamprotornis caudatus) első tenyésztése hazánkban

A díszmadár tenyésztők azon táborát erősítem, akik nem kereskedőként tekintenek a madaraikra, hanem az értük való rajongás életvitelként van jelen az életükben. E töretlen rajongás majdnem egyidős velem, több mint 40 éve tart, mivel kisgyermek voltam, amikor kérésre megkaptam az első madaram, egy csíz. Úgy vélem, ezen életformának nélkülözhetetlen elemei: megfigyelés, türelem, tapasztalatszerzés, tapasztalatcsere, s a díszmadarak életminőség feltételeinek megeremtése.

Amikor úgy döntöttem, hogy fényseréglyeket fogok tartani, egyet biztosan tudtam, hogy kitartó leszek, hiszen – hazai viszonylatban - nem egy, úgymond „tucat madárral” néztem szembe.

A tartásukat megnehezítette az a tény, hogy semmilyen szakirodalom nem állt rendelkezésre, tartási tapasztalatok sem voltak róluk (azóta sincs egyik sem). Az sem könnyítette meg a helyzetet, hogy hazánkban a díszmadártartók körében leginkább papagáj kultúra él. Így számomra nehéz a tapasztalatcsere, sőt nincs is, még díszmadár kiállításokon sem.

A világhálón (magyarul) a fajbesorolásukról és előfordulási helyükről mindössze három mondatot találni.

Ezen nehezítő tényezők mellett, már azt is jó eredménynek gondoltam, hogy remekül megy a tartásuk, és látványosan is egészségesek, aminek kifejezetten örültem.

Afrikában őshonos madár (Elefántcsontpart, Ghána, Libéria, Nigéria, Szenegál, Szudán). Lágvevő, főképp rovarevő. Odúban fészkelő madár. Nem szerepel a Vörös listán (azaz nem tartozik a veszélyeztetett és kihalással fenyegetett élőlények csoportjába), továbbá nincs az invazív fajok listáján sem (azaz nem tartozik az őshonos fajokat kiszorító, inváziós, káros élőlények közé).

Pazar megjelenését nem csupán extrém hosszú farkának köszönheti (mint ahogy a neve is utal rá), hanem színpompás színeinek is. Tollazatuk színei megegyezők mindkét nemnél. A felső rész metálzöld, metálkék és türkizkék